

به نام خدا

استاندارد سازی
انبارها

استاندارد سازی:

استاندارد سازی، به فرایند اجرای استانداردها گفته می شود.

هدف استاندارد سازی بهبود سازگاری، امنیت و کیفیت می باشد.

چک لیست ارزیابی انبارها

چک لیستی شامل ۸۸ مورد از استانداردها و معیارهای هر انبار می باشد که توسط دانشگاه علوم پزشکی مشهد تهیه و توسط وزارتخانه تصویب و به کلیه دانشگاه های علوم پزشکی کشور ابلاغ گردید.

چک لیست ارزیابی انبارها

چک لیست فوق الذکر به ۴ دسته کلی تقسیم می گردد:

- ۱- معیارهای مربوط به ارزیابی فرآیندها
- ۲- معیارهای مربوط به فضای فیزیکی و تجهیزات
- ۳- معیارهای مربوط به ارزیابی نیروی انسانی
- ۴- معیارهای مربوط به تکریم ارباب رجوع

۱- معیارهای فرآیندها

دارای ۲۲ پرسش می باشد. این بخش تاکید بسیار زیادی بر نوع فرآیندها و انجام کار در انبار دارد. این دسته از معیارها درصدد ایجاد روش و ساختار از طریق کنترل اجرا بخشنامه ها در انبار می باشد.

۲- معیارهای تجهیزات و فضای فیزیکی

دارای ۴۴ پرسش می باشد. در این قسمت از پرسشنامه تاکید بر رعایت نکات ایمنی، بهداشت، نوع چینش، نوع قفسه بندی و... در انبار می باشد.

بیشترین مباحث طرح درس استانداردسازی در انبارها از این قسمت استخراج شده است.

۳- معیارهای منابع انسانی

دارای ۱۵ پرسش می باشد.
این معیارها بر نوع گزینش انباردار، آموزش
های بدو انتصاب و حین خدمت، توانمند سازی و
نکات ایمنی مربوط به نیروی انسانی تاکید می
نماید.

۴- معیارهای تکریم ارباب رجوع

دارای ۳ پرسش می باشد.
در این قسمت سعی بر آن شده تا رضایت ارباب
رجوع و مدیر مستقیم از انبار و انباردار مورد
سنجش قرار گیرد.

دسترسی به کالا ها در انبار:

طبقه بندی:

در کلیه انبارهای می باید قفسه بندی فلزی نصب و از ظرفیت انبار در چند طبقه و ترجیحا با استفاده از بالا بر استفاده شود کلیه اجناس و داروهای موجود در انبار دارویی که شامل: قرص، کپسول، شربت، آمپول، سرم، ضد عفونی کننده ها و لوازم پزشکی و هر گونه اقلامی که دارای تاریخ انقضاء می باشند بایستی به نحو مطلوب طبقه بندی شوند و به هر کدام قسمت معینی از فضای انبار اختصاص داده و بر اساس تاریخ انقضاء در قفسه ها جا داده شوند. به طوری که داروهای با تاریخ مصرف نزدیک در جلو و به همین ترتیب بقیه در پشت آنها چیده شوند تا داروهایی که تاریخ مصرف کوتاه تری دارند، زودتر توزیع شوند.

دست‌رسی به کالاها در انبار:

چیدمان:

چیدن باید به گونه‌ای باشد که برداشتن آنها آسان بوده و به بقیه ضرر نرساند از نکات عمده در چیدن اجناس در قفسه‌ها توجه به وزن و حجم اجناس است به طوری که اجناس کم حجم و سبک در طبقه‌های فوقانی قرار می‌گیرند چیدن صحیح کالا در انبار در بالا بردن راندمان و ایجاد نظم و کاهش هزینه‌ها و به خصوص وقت، بسیار مؤثر است.

مهمترین عوامل موثر بر چیدمان در انبار:

میزان تقاضا:

اقدام با تقاضای زیاد بایستی در دسترس و نزدیک محل کار باشد.

مشخصات کیفی کالا:

این موضوع در مورد مواد و داروهایی که کنار هم بودن آنها، امکان ضرر و زیان و خطر دارد، بسیار حائز اهمیت است.

اندازه و حجم کالا:

اجناس با حجم زیاد که قرار است بصورت یکجا از انبار خارج شود بایستی با پالت و در نزدیکی محل ورود و خروج انبار قرار گیرد. اجناس با حجم کم و کوچک بهتر است در نقاط دور تر انبار شوند

اجناس سنگین و یا ظروف حاوی موادی که امکان لیک کردن (نشتی دادن) دارند در قسمت‌های پایین چیده شوند.

انبارداری سیستمی:

همه انبارها باید به سیستم نظام نوین مالی مجهز و متصل باشند
و تمام رسید کالاها و حواله های صادره در اولین فرصت در
سامانه نظام نوین مالی ثبت گردد.

انبارداری سیستمی:

انباردار به جهت انجام کنترل های داخلی می بایست در فواصل زمانی مشخص نسبت به شمارش کالای موجود در انبار و مطابقت با موجودی در سامانه نظام نوین اقدام نماید.

انبارداری سیستمی:

انباردار می بایست فرآیند های صدور رسید و حواله مطابق با
بخشنامه های جاری را رعایت نماید و پس از رویت جنس،
تحویل و شمارش رسید کالا را صادر نماید.

کدبندی کالا در انبار:

چیدمان انبار مطابق با دستورالعمل چیدمان و طبقه بندی اقلام صورت می پذیرد.

کالاهای نامتجانس باید از یکدیگر تفکیک شوند.

کلیه کالاها بایستی کدبندی و مشخصات کالا روی آن برچسب شده باشد.

مشخصات کالا شامل نام کالا، علامت اختصاری، نحوه نگهداری، تاریخ انقضاء، شرایط

نگهداری و... باشد.

بازدید روزانه :

همه روزه مقارن باتعطیل کردن انبار باید تمام محوطه انبارها از نظر ایمنی به وسیله مسئول انبار دقیقاً بازدید و نتیجه در فرم کنترل روزانه انبار ثبت شود .

راهروهای انبار :

انبارهایی که عرض آنها کمتر از **۲۰ متر** است عرض راهرو داخل انبار نباید از **۱.۵ متر** کمتر باشد. انبارهایی که عرض آنها از ۲۰ متر بیشتر باشد، عرض راهرو کمتر از **۲ متر** نباید باشد. و چنانچه به وسایل مکانیکی یا موتوری حمل و نقل مجهز باشد

راهروی مناسب برای عبور وسایل مذکور در نظر گرفته شود. راهروی طولی باید تا انتهای انبار خالی از کالا بوده و رنگ سفید از دو طرف خط کشی و مشخص باشد.

راهروهای انبار :

سطوحی در انبار که لیفتراک بر روی آنها تردد می کند بایستی حداقل **قدرت تحمل ۴ برابر وزن لیفتراک** با اضافه باری که توسط آن حمل می شود را داشته باشد.

کلیه انبارها می بایست دارای درب خروج اضطراری باشد و حداقل عرض درب های خروج بایستی **۱۲۰ سانتی متر** باشد.

در انبارهای بزرگ وجود درب اضطراری با لولای ۲ طرفه الزامیست.

چیدمان در قفسه ها:

حتی الامکان اجناس نباید پخش چیده شود بلکه بوسیله قفسه بندی و یا استفاده از پالت بر روی هم قرار گیرد، تا در مواقع خاص چون حریق یا تعمیرات لوله و سیم کشی و تعمیر سقف، بتوان فضای کافی در اختیار داشت.

اگر ارتفاع کالای چیده شده از $4/50$ متر بیشتر باشد فاصله تا سقف حداقل $1,5$ متر باشد.

اگر ارتفاع کالای چیده شده بین $2,6$ تا $4,5$ متر باشد فاصله تا سقف حداقل 1 متر باشد.

چیدمان در قفسه ها:

اگر ارتفاع کالای چیده شده کمتر از ۲٫۶ متر باشد فاصله تا سقف حداقل ۴۰ سانتی متر باشد.

در انبارهایی که عرض آنها کمتر از ۳۵ متر باشد حداکثر سطح اشغال شده هر قسمت کالا ۲۵۰ مترمربع و فاصله آن با قسمت دیگر ۱ متر باشد. و چنانچه عرض انبار از ۳۵ متر بیشتر باشد سطح اشغال شده هر قسمت کالا ۲۵۰ متر مربع و فاصله آن با قسمت دیگر ۱ متر باشد.

اقلام پر مصرف باید در طبقات پایین و در دسترس چیده شوند تا به راحتی قابل استفاده باشند و اقلام کم مصرف تر در طبقات بالاتر جاگذاری گردد.

چیدمان کالاها:

قرار دادن هر گونه کالا و اجناس در مقابل تجهیزات اعلام و اطفاء حریق ممنوع است و تجهیزات مستقر در انبار باید قابل رویت و دسترسی به آن آسان باشد.

جعبه کمک‌های اولیه:

بطور کلی یک جعبه کمک‌های اولیه برحسب نوع نیاز، دارای لوازم و وسایل گوناگونی است. بنابراین محتویات جعبه کمک‌های اولیه یک امدادگر حرفه‌ای با جعبه کمک‌های اولیه مورد استفاده در اتومبیل شخصی، منزل، مدرسه، کارگاه ساختمانی و ... از نظر حجم، نوع وسایل و ملزومات تفاوت دارد. با توضیح فوق پیشنهاد می‌گردد که محتویات “جعبه کمک‌های اولیه کارگاهی” حداقل شامل اقلام لازم برای یک “پانسمان سرپایی” باشد. باید اطمینان حاصل نمود که حداقل یک نفر از کارکنان، آموزش کمک‌های اولیه را دیده باشد و امکان آموزش کمک‌های اولیه برای یک نفر در هر کارگاه فراهم شده باشد

مواد با حساسیت نگهداری:

مواد قابل اشتعال شیمیایی نظیر رنگ ها، تینرها و حلال ها.... باید طبق مقررات مربوطه، انبار و در جای خشک، خنک و به صورت مجزا در ظروف دربسته مطابق آیین نامه حفاظت مواد خطرناک و مواد قابل اشتعال و مواد قابل انفجار مصوب وزارت کشور نگهداری شوند.

نگهداری بنزین، گازوئیل، و نفت در انبار اکیدا ممنوع است. بایستی در محیطی خارج از انبار در محیطی که هوا جریان داشته باشد باتوری فلزی محافظت می شود و از تابش مستقیم نور آفتاب محفوظ باشد.

مواد ناسازگار مانند روغن و اکسیژن که ممکن است خطر آتش سوزی همزمان ایجاد کند باید با استفاده از موانع خاص که در برابر آتش سوزی حداقل یک ساعت تحمل داشته باشد از یکدیگر جدا شوند. مواد باید طوری انبار شود که انتشار آتش به قسمت های مجاور به حداقل برسد و این اجازه را بدهد که به آسانی عمل اطفاء صورت گیرد.

دما و رطوبت در انبار:

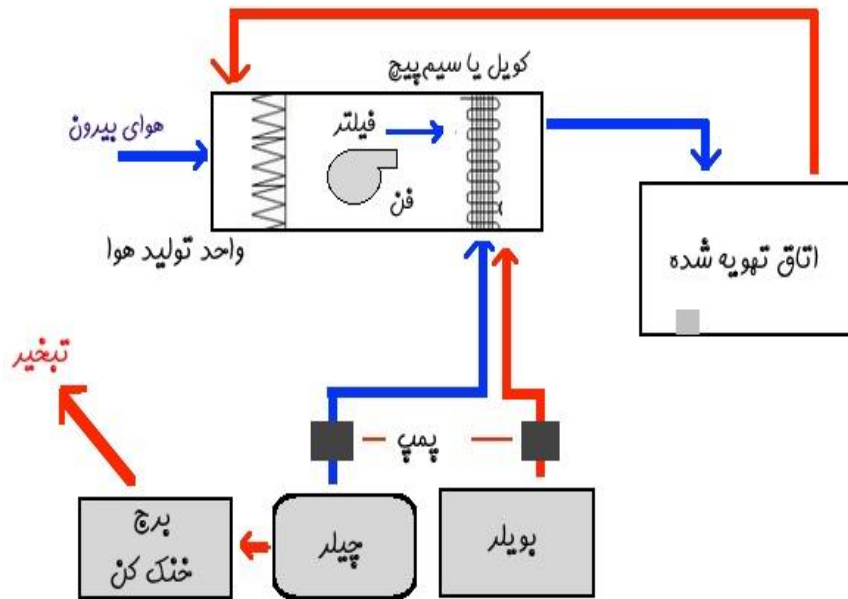
با توجه به نوع انبار میزان دما و رطوبت انبار باید تنظیم و رعایت گردد به نحوی که باعث صدمه و تخریب کالاهای موجود در انبار نگردد. به طور مثال کلیه انبارهای دارویی باید دارای رطوبت سنج و دماسنج بوده و درجه حرارت و رطوبت همه روزه در وقت معین کنترل و در کارت مخصوص ماهیانه ثبت شود و در محل انبار بایگانی گردد. در کلیه مواقع حتی در ایام تعطیل انبارها باید دارای شرایط ویژه خود بوده و شرایط نگهداری داروها رعایت شود. برای این منظور چند انبار به شرح زیر مورد نیاز می باشد:

سردخانه برای داروهایی که زیر دمای 8°C نگهداری می شوند
انبار خنک با درجه حرارت ۸-۱۵ سانتی گراد
انبار معمولی با درجه حرارت ۱۵-۳۰ سانتی گراد

تهویه در انبار:

تهویه مطبوع یکی از روش‌های بسیار مناسب برای متعادل نگهداشتن دمای محل نگهداری است که با توجه به گرانی در همه جا قادر به بکارگیری از آن نیستیم.

ابزاری مانند پنکه‌های سقفی و دستگاه‌های تهویه با فشار با توجه به ارزان بودن و نظر به اینکه گردش هوای مناسبی را در محل‌های نگهداری ایجاد می‌کنند و از این طریق دمای محیط را کاهش می‌دهند، می‌توانند جایگزین مناسبی برای سیستم‌های تهویه مطبوع به شمار آیند.

روشنایی و برق در انبار:

ساختمان انبار باید مجهز به الکتروود برق گیر (صاعقه گیر) استاندارد باشد.

سیستم برق رسانی در انبار بایستی دقیقاً منطبق با استانداردهای ایمنی بوده و ایجاد هرگونه تغییر در وضعیت شبکه برق داخل انبار منوط به اجازه کتبی مسئولین فنی و ایمنی خواهد بود.

تابلوهای برق بایستی از انبار خارج و در جای ایمن قراربگیرد. شیشه های مات رنگ زده باید در دریچه های نورگیر انبار نصب شود. برای تامین روشنایی مصنوعی انبار بایستی حتی الامکان از لامپ های سقفی (چسبیده به سقف) استفاده شود. ارتفاع این لامپ های آویزان ازسقف باید حداقل یک متر از بالاترین سطح ردیف کالاها و مواد موجود در قفسه بالاتر باشد.

تجهيزات اطفاء حریق :

نصب دستگاه های اعلام و اطفاء حریق باتوجه به نوع و جنس کالا درانبار ها اجباری است. کپسول های آتش نشانی باید در نقاطی قرارداده شوند که از حرارت و نور و برف و باران مصون باشد. تعیین نوع مناسب و نصب کپسول ها مطابق دستورالعمل مقابله باحریق و پیشگیری از آن انجام_____ام م_____ی پذیرد .

تجهيزات اطفاء حریق :

انبارهای مواد شیمیایی و دارویی و مایعات قابل اشتعال می بایستی در یک طبقه احداث و نسبت هر ۱۰۰ متر مربع مجهز به ۲ دستگاه کپسول پودر و گاز ۱۲ کیلویی و یک دستگاه کپسول پودر و گاز ۵۰ کیلویی باشد و همچنین به نسبت حجم انبارها تعداد سطل مخصوص آتش نشانی در باز محتوی ماسه خشک الک شده در محل های مناسب گذاشته شود. (محاسبات طبق استاندارد NFPA)

تجهیزات اطفاء حریق :

کپسولها باید طوری در انبار نصب گردند تا از زوایه دید مامورین آتش نشانی و پرسنل انبار دور نباشد ضمناً به آسانی بتوان کپسول را از روی دیوار برداشته و مورد استفاده قرار داد. بنابراین حداکثر ارتفاع نصب کپسول ۱,۸ متر باشد.

در انبارهایی که وسایل اطفاء حریق خودکار نصب نگردیده می توان از دستگاه خودکار اعلام حریق و دستگاههای علامت دهی، نگهبان و... استفاده شود.

نقشه فنی انبارها شامل نقشه راهروها، خروجیهای اضطراری، تجهیزات اطفاء حریق و... بایستی در داخل انبار و در محلی که دسترسی سریع به آن امکانپذیر باشد وجود داشته باشد. نسخه ای از این نقشه ها باید در اختیار واحد HSE و آتش نشانی قرار داده شود.

در خارج از انبار باید کپسولهای اطفاء حریق به فاصله هر ۳۰ متر نصب گردد.

موارد ایمنی:

هر انبار می بایستی مجهز به وسایل ارتباطی و الکترونیکی مانند تلفن ، بی سیم ، فکس ، کامپیوتر ، پرینتر و اینترنت باشد.

توصیه میشود جهت کنترل بیشتر انبار مجهز به دوربین مدار بسته و سیستم های نوین ارتباطی همچون کنترل انبار باموبایل شود و این سیستم کنترلی قابل دسترسی برای مدیریت نیز باشد.

موارد ایمنی:

انبار دار باید مجهز به وسایل حفاظت فردی از قبیل لباس کار ، کفش ایمنی پنجه فولادی ، دس_____تکش و ماس_____ک باش_____د.

استفاده از وسایل گرمایشی برقی در محوطه انبار ممنوع و برای اینکار باید از سیستم گرمایش بسسته (شوفاژ یا فن کوئل) استفاده نمود.

شماره تلفن های اضطراری و آتش نشانی به خط درشت و خوانا در کنار کلیه تلفن های داخل انبار نصب گردد.

طراحی انبار :

ساختمان انبار باید از مصالحی ساخته شود که در برابر زلزله نیز مقاوم باشد. در فواصل مناسب از دیوارهای جانبی باید زه کشی (جهت عبور آب) گردد تا از ایجاد رطوبت جلوگیری شود. طراحی آن طوری باشد که مواد درون آن در معرض عوامل جوی (نور خورشید باران و ...) قرار نگیرد.

کف تمام انبارها باید بتن یا آسفالت یا سنگ فرش شود و شیب و آبروی کف محوطه طوری باشد که آب در زیر کالاهای جمع نشود. دیوارها و سقف و سرپناه تمام انبارها بدون استثناء باید از مصالح غیر قابل اشتعال ساخته شود.

سیستم ضد سرقت:

دوربین مداربسته و سیستم پایش تصویری از بهترین ابزارهای ممکن برای حفاظت و مدیریت انبارها بحساب می آیند.

گاهی در انبارها محصولات با ارزشی وجود دارند که نباید دچار مشکل شوند.

با توجه به نوع انبار استفاده و نصب از سیستم های حفاظتی (دوربین مداربسته و دزدگیر) لازم و حیاتی می باشد.

دانستن کافی نیست، باید به دانسته ی خود عمل کنید.
(ناپلئون هیل)

پیروز باشید